

„...a kő el van véve a sírbolt elől.” János 20,1

A feszültségekkel és bizonytalanságokkal teli napok elmúltával, magdalai Mária Jézus sírjához megy, mivel a Mester meghalt, és gyorsan eltemették. Most már nincs feszültség, csak gyász és szomorúság. Nincs bizonytalanság, a szeretett személy holtteste sírban van, s ez most már egy biztos pont Mária életében. Sokan érznek így, amikor hosszabb rövidebb szenvedés után egy szeretett családtag, barát távozik az élők sorából. Egyetlen biztos pontnak csak a sírt látják. Pedig a Jeruzsálemben történeteknek Jézus nem az elszenvedője, hanem tudatos formálója, a próféciák beteljesítője. Gondoljunk csak a Virágvasárnap körülményeire! Jézus előre küldi tanítványait a számacsikóért, melynek gazdája érti az üzenetet: „Az Úrnak van szüksége rá.” Az utolsó vacsora helyét szintén Jézus „készíti elő” mondva: „Amikor beérték a városba, szembe jön veletek egy ember, aki egy korsó vizet visz...” Nagycsütörtök, nagypéntek, Húsvét eseménysorában hajlamosak vagyunk Jézust, mint tehetetlen, kiszolgáltatott áldozatot látni, pedig nem erről van szó. Jézus tudja mi az Atya akarata, s ő azt cselekszi. A feltámadásról is félreérthetetlenül beszél tanítványainak és nekünk is, mégis tele vagyunk bizonytalansággal, kishitűséggel, temetőink pedig beton- és márványnak hitt emlékművekkel, mintha ez jelentené az örökkévalóságot.

Mária látva, hogy a véglegesnek és biztosnak hitt sír valósága is bizonytalanná vált, kétségbeesve fut a Simon Péterhez: „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk hová tették!” Nem emlékszük arra, amit Jézus mondott, hogy harmadnap fel fog támadni! A Megváltó szavait nem vette komolyan, s ennek eredménye, hogy még fokozottabb formában tért vissza életébe a feszültség és a bizonytalanság, megtévezve a gyász és szomorúság szinte elviselhetetlen érzésével. De a tanítványok sem mondják, hogy: Lám, beteljesese-

dett Urunk beszéde! Futnak a sírhoz, bemennek a sírba, de nem értik az Írást, hogy fel kell támadnia, pedig láttak már feltámadott embert, nem is egyet! A szeretett apostolról azt írja az evangélium, hogy: „látott, és hitt.” Ez a hit nehezen leírható. Az ember sejtí, érzi, hogy megtörténhet, de nem érti, azaz az értelme tiltakozik ellene. Az Írás ismerete, olvasása nélkül ilyen a mi hitünk. Húsvétkor elmegyünk az istentiszteletre, s aztán hazamegyünk – mintha mise történt volna – mert értelmünk tiltakozik a feltámadás valósága ellen!

Bizalom

Mária a sírbolton kívül állt, és sírt, amikor behajolt a sírboltba s akkor meglátta az ott ülő angyalokat. Szüksége volt erre a magányra, a tehetetlenség és bizonytalanság keserű érzésére. Nem ment vissza a tanítványokkal, nem ment vissza korábbi környezetébe, ahonnan Jézus szabadította meg, hanem szinte megsemmisülten ottmaradt a sírnál, hogy legalább annak a helynek a közelében legyen, ahol a drága test feküdt. Merjük vállalni Mária magányát? Van bátorságunk Isten előtt megvallani felületességünket, kishitűségünket, tehetetlenségünket? Van

erőnk nem visszazuhanni a közönybe, a világ anyagiasságába? Mert ha igen, akkor először meglátjuk az Isten által vigasztalásunkra küldött mennyei segítséget. Ha őszintén válaszolunk Isten bennünket kérdő igéjére, akkor megtapasztaljuk Jézus jelenlétét. Az Úr szeretetben hordozza, hogy Mária nem ismeri fel őt, kertésznek nézi, s még mindig csak a holttest visszaszerzésén gondolkodik. Jézus azonban nevéen szólítja, s ekkor megfordult s felismerte a Mestert. Isten nem vissza akar minket vinni a múltba, hanem előre akar vinni az ő országába. Mária még mindig az elveszettnek hitt halottat kereste, s a múlt emlékeibe kívánt temetkezni, de Jézus nem ezt várja tőle, és tőlünk sem. Ő azt akarja, hogy forduljunk meg, órá figyeljünk, az ő tanítása szerint éljünk, hozzá ragaszkodjunk, mert ő a jövő, általa van igazi vigasztalásunk! Csak őbenne van igazi húsvéti örömmünk és ünnepünk, üdvösségünk!

Csoma L

HAJDÚ ZOLTÁN LEVENTE BIZALOM

*Kezem
a kezébe teszem,
rád bízom magam,
Istenem.*

*Lábam
a lábnyomodba lép,
nem rémít már
a messzeség.*

*Szívem
szerelmed tölti be,
üdvösségemnek
Istene!*

Ámen

**A FELTÁMADÁS HITÉBEN MEGÉLT HÚSVÉTOT KÍVÁN
MINDEN KEDVES OLVASÓNAK A SZERKESZTŐSÉG**

Tízéves a református egység Jóleső természetesség

Tíz évvel ezelőtt még úttörőnek számított a Magyar Református Egyház helyreállt Kárpát-medencei egysége. Még időnként magyarázni kellett, sokakban kérdőjeleket, vitatkozást és értetlenkedő homlokráncolást szült.

Még nem sokkal voltunk a 2004. december 5-i trauma után, amely lélekfájdító látteleként élénk tárta, hogy a magyar nemzet egysége bizony még várat magára. Még egység helyett a fájdalmas kétség és töredezettség uralja a lelkünket, és az egymás iránti kapcsolatunkat.

Talán a legfájdalmasabb felismerés mégis abban rejlett, hogy december ötödikén azt is megtudtuk, már nem csak a Trianon előtti ország, de a maradék Magyarország is az ellentétek darabkáira hullt szét. Amely ilyenként képtelen egységes képet felmutatni, képtelen egységes hangot szólni, képtelen közös értéket elfogadni. Hogy végsősoron már saját magunkat sem vagyunk képesek elfogadni, akár csak annyiért is, ha valaki önhibáján kívül, a sors fintorából egy határral arrébb született.

Ebben a szétfejlődő, ellentétektől uralt közhangulatban volt irány- és példamutató, egységet vállaló elhatározás 2009. május 22., a magyar református közösségvállalás napja. Amikor sokezer ünneplő Debrecen főterén vagy otthoná-

ból követve az eseményeket, azt érezhettem, hogy végre, oly sok külső és belső viszály után helyreállt a világ rendje, és végre sok-sok testvér közös akarattal és elhatározással, ellenérzés és félelem nélkül kinyújthatja egymás irányába a kezét, véglegesen egy utat, sorsközösséget, közös szolgálatot vállalva innentől egymással.

A református egységet aztán 2010-ben követte a Kárpát-medencei és a világszerte élő magyarok politikai egysége, amikor olyan nemzeti szemléletű kormány került hatalomra, amely első országgyűlési határozatával törvénybe foglalta a külhoni magyarok számára a kettős állampolgárságot vagyis a magyar állampolgárság könnyített megszerzését. Tulajdonképpen ez a lépés és 2010. augusztus 20-i hatályba lépése tette teljessé, befejezetté 2009. május 22-ét, amely enélkül torzóban maradt volna, mint befejezésre váró mű, egy folytatást, lezárást igénylő szép kezdet.

És lám, tíz év után ma már olyan természetes megélni számunkra ezt a harmonikus egységet. A mindennapok egységét, találkozását együtt gondolkodását és egy irányba tartását. Amit egy évszázad, a magyar nemzet történelmének fájdalmas alakulása könyörtelenül lerombolt, sokfelé kaszabolt, azt a testvéri

közösségvállalás, egymásra találó öszelelkezés, a közös istentisztelet rövid idő alatt visszaépítette.

A jubileumi egységünnepek előkészületei során azon kapjuk magunkat, hogy ma már magától értetődő a Soprontól többszáz kilométerre lévő Székelyudvarhelyig gondolkodni, már nem kapjuk fel a fejünket, ha kárpátaljai, délvidéki vagy muravidéki reformátusokról hallunk. Tíz évvel később már ez a jóleső természetesség tölt el bennünket, amikor a közös és egységes Magyar Református Egyházra gondolunk, abban élünk, hiszünk és imádkozunk, Pápától Révkomáromig, Munkácsról Kolozsvárig, Szabadkától Szentlászlóig.

Tíz év rövid idő a történelem mérlegének serpenyőjén, mégis jelentőséggel bír. Tíz év minden ember életében számít, mint ahogy egy nemzet számára is tartalmazhat sorsfordító fordulatokat. A tíz éve visszatért közös Magyar Református Egyház gyökerei és lombzata behálózák a Kárpát-medence magyar élettereit. A tíz évvel ezelőtti jelmondat ma is hitvallásként és közösségvállalásunk üzeneteként csendül fel sokak ajkán: Krisztus a jövő, együtt követjük őt!

Fábián Tibor

A LÓNYAY GÁBOR POLGÁRI TÁRSULÁS KÖZLEMÉNYE

A 2018-as évben a Lónyay Gábor Polgári Társulás 9.828,86 Eurót gyűjtött az adófelajánlásokból. Az eljuttatott dokumentumok alapján eddig a következő gyűlekezetekhez juttattuk el a támogatásokat:

1. Bacska	10. Szeszta	18. Buzita
2. Bély	11. Komárom	19. Bajánháza
3. Pozba	12. Felsőlánc	20. Mátyóc-Vajkóc
4. Baracska	13. Zsarnó	21. Deregyő
5. Nagybalog	14. Abara	22. Szentpéter
6. Harmac	15. Nagyida	23. Iske
7. Hontfüzesgyarmat	16. Sacca	24. Deáki
8. Párkány	17. Zemplén	25. Jólész
9. Sókszelőce		26. Zemplén

Polgári társulásunk ebben az évben is kész segíteni a gyülekezeteknek, hogy megkaphassák támogatóik adófelajánlásait. Kérésre megküldjük a kitöltött nyomtatványt az azt igénylők számára.

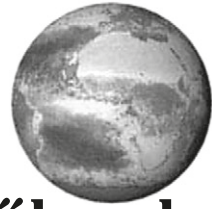
Csoma László, igazgató

BIBLIAOLVASÓ

v e z e t k e f o n a l
Május

1. Sz.	Zsolt 148	Gal 2,15-21
2. Cs.	Zsolt 149	Gal 3,1-18
3. P.	Zsolt 150	Gal 3,19-29
4. Sz.	Énekek 1	Gal 4,1-11
5. V.	Énekek 2	Gal 4,12-20
6. H.	Énekek 3	Gal 4,21-31
7. K.	Énekek 4	Gal 5,1-6
8. Sz.	Énekek 5	Gal 5,7-15
9. Cs.	Énekek 6	Gal 5,16-26
10. P.	Énekek 7	Gal 6,1-10
11. Sz.	Énekek 8	Gal 6,11-18
12. V.	5Móz 1,1-33	Mk 1,1-8
13. H.	5Móz 1,34-46	Mk 1,9-11
14. K.	5Móz 2,1-25	Mk 1,12-15
15. Sz.	5Móz 2,26-37	Mk 1,16-20
16. Cs.	5Móz 3	Mk 1,21-28
17. P.	5Móz 4,1-24	Mk 1,29-31
18. Sz.	5Móz 4,25-49	Mk 1,32-39
19. V.	5Móz 5,1-21	Mk 1,40-45
20. H.	5Móz 5,22-33	Mk 2,1-12
21. K.	5Móz 6	Mk 2,13-17
22. Sz.	5Móz 7	Mk 2,18-22
23. Cs.	5Móz 8	Mk 2,23-28
24. P.	5Móz 9	Mk 3,1-6
25. Sz.	5Móz 10	Mk 3,7-12
26. V.	5Móz 11	Mk 3,13-21
27. H.	5Móz 12,1-19	Mk 3,22-30
28. K.	5Móz 12,20-31	Mk 3,31-35
29. Sz.	5Móz 13	Mk 4,1-20
30. Cs.	5Móz 14	Mk 4,21-25
31. P.	5Móz 15	Mk 4,26-29

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

Izgalmas gyorsjelentés:

EGYÉRTELMŰ PROTESTÁNS TÖBBSÉG AZ USA 116. KONGRESSZUSÁBAN

Az USA 116. két kamarás Kongresszusának értelemszerűen két része van. Az USA Képviselőháznak, azaz alsóházának 435 megválasztott tagja van, a Szenátust, az úgynevezett felsőházat, aminek a hozzájárulása nélkül például az USA elnöke nem írhat alá nemzetközi egyezményt, 100 szenátor alkotja. Az alábbi ábrán a két ház vallási összetételéről tett közzé érdekes és tanulságos táblázatot a Pew Research Center ez év elején. A republikánusokat a vörös szín jelzi mindkét házban, a demokratákat a kék szín. Lássuk tehát a részleteket vallási hovatartozás, s nem megoszlás, még kevésbé megosztottság szerint! (Forrás: <http://www.pewforum.org/2019/01/03/faith-on-the-hill-116/>) *Szemlelő: Dr. Békefy Lajos*

Az Egyesült Államok 116. Kongresszusa Képviselő Házának képviselői vallási hovatartozásuk szerint

A Képviselőházban és a Szenátusban egyértelmű a protestáns többség. A republikánusok soraiban 136 a számuk, a demokraták között 97 protestánst számolhatunk. A római katolikusok száma a demokraták között magasabb, 87 fő, a republikánusok között kevesebb, 54. Összesítve: a Képviselőházban a két párthoz összesen 233 protestáns képviselő tartozik, a katolikusok összesítésben a két pártban 141 főt számlálnak. Az USA képviselőházában, tehát az alsóházban a protestánsok aránya az összes képviselőhöz viszonyítva 53,7%, a római katolikusok aránya 32,5%. Érdekes a felekezetek, vallások szerinti további hovatartozás mértéke is. 26 zsidó képviselővel az izraeliták állnak az élen, akik teljes számban a demokraták között találhatóak, az összes képviselőnek 6%-át alkotják. Számban őket követik a mormonok, 6 képviselőjükkel 1,4%-os arányban a republikánusok táborához tartoznak. 5 ortodox keresztyén képviselő 1,2%-kal a kékeket gyarapítja. Közöttük, tehát a demokraták között található még 12 olyan képviselő, aki nem engedte kategorizálni magát, illetve nem tudja, melyik vallási csoporthoz „húzzon”, arányuk 3,2%. A demokraták között van még 3 muszlim képviselő (0,7%), 3 hindu képviselő (0,7%), 2 unitárius (0,5%), és 1 buddhista (0,2%).

Az Egyesült Államok 116. Kongresszusa Szenátusának vallási összetétele
A felsőházban 100 tagja van. A szenátorok között a protestánsok száma 60 (60%), ebből 40 a republikánusok között, 20 a demokraták között található. A római katolikusok száma összesen 22 fő, 22%. A demokratákhoz 12 szenátor tartozik, a republikánusokhoz 10 fő. 8 zsidó szenátor (8%) van a demokraták között, 4 mormon a republikánusok között (4%). 4 szenátor nem kategorizálta magát, s nem tartozik semmiféle felekezethez vagy valláshoz (4%), de a demokraták csoportjában van, ugyanitt található 1 buddhista szenátor (1%) és 1 el nem kötelezett (1%).

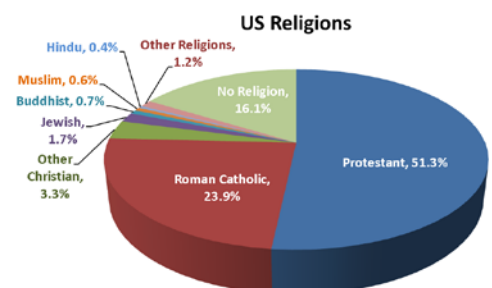
Az USA 116. Kongresszusában összesen tehát 293 protestáns képviselő, illetve szenátor foglal helyet. A római katolikus száma a két kamarában összesen 163. A különbség 130 fő a protestánsok javára, ami alátámasztani látszik azt a vallásszociológiai ténymegállapítást, hogy az amerikai népességben is számszerűen többséget mutatnak a protestánsok. Ennek alapján mondható: az USA 2019-ben (is) protestáns többségű ország.

Protestáns többségű Kongresszus és ország
Az USA 116. Kongresszusában összesen 535 képviselői, illetve szenatori hely található. Ebből 471 helyet keresztyén politikusok töltenek be. A protestánsok száma tehát 293 mindkét házban összesen, a római katolikusé 163, a zsidóké 34, a mormonoké 10, az ortodox keresztyéneké 5, a muszlimoké és a hinduké 3-3, a buddhistáké és unitáriusoké 2-2.

És a protestánsok összetétele?

Érdekes lehet megtekinteni a protestáns csoport összetételét, hiszen a 293, mindkét házban található protestánsok csoportja igen csak színes összetételű. A legnagyobb felekezeti csoportot a protestáns képviselők, illetve szenátorok között a **baptisták** alkotják, 72 **politikussal** mindkét kamarában, illetve mindkét párban összesítve. Utánuk a **metodisták** következnek 42 hellyel mindkét házban és mindkét pártban összesítve. 26-26 politikust adnak az **anglikánok, presbiteriánus/reformátusok és az evangélikusok**. 10 fővel jönnek utánuk a protestáns **szabadegyházak** politikusai, majd 4 fővel a **kongregacionalisták**, aztán 2-2 politikussal a **pünkösdielők és az adventisták**. 1-1 fő politikussal van jelen a Kongresszusban három kis felekezet. Nagyobb mértékű növekedést mutatnak az előző, 115. Kongresszus összetételéhez képest a szabadegyházak (plusz 2 fő), és az izraeliták (plusz 4 fő).

Az alábbi grafikon az USA népességének vallási összetételét mutatja arányaiiban 2014-ben. Az összlakosságnak 51,3%-a protestáns, 23,9%-a római katolikus, 3,3%-a különféle keresztyén közösség tagja. 1,7% tartozik az izraelita felekezethez, 0,7% buddhista, 0,6% muzulmán, 0,4% hindu, 1,2% más vallásokhoz. Nem tartozik semmiféle vallási közösséghez a lakosság 16,1%-a.

A világvallások növekedési tendenciája 2020-2040 között: két erősen növekvő tendenciát tartó vallás a keresztyénség és az iszlám. 2030 körül a keresztyének száma a világon 2,7 milliárd körül alakul, a muszlimoké 2 milliárd körül.

Mi reformátusok is szeretjük a szépet! - Csak talán másként? Esztétikai tollvonások

„Most tükör által homályosan látunk...
most rész szerint van bennem az ismeret”
(1Kor 13,12)

Holland, francia hatásra itthon is művelik a református esztétikát

Napjainkban **Mertin Andreas** református kultúrtörténész és publicista, esztéta gondolta végig és a német reformátusok lapjában, a *reformiert-info.de*-ben 2015-ben sorozatot is írt a **református esztétikáról mint új kulturális paradigmáról, mintáról**. Előtte a 20. században kiváló református tudósok és teológusok foglalkoztak a szépségtannal, kezdve a szépség különböző esztétikai megnyilvánulásaiival a Bibliában, az egyház-, és kultúrtörténetben, a reformációban és a modern, posztmodern korban. A holland **Abraham Kuypere**, majd nyomában a **reformációi filozófia** nagyjai és művelői, az amszterdami *Dooyeweerd*től az USA-ban ma is tanító, Templeton-díjas *Plantinga*ig, a francia *Emil Doumergue*-en (az ő **Művészet és érzelem Kálvinnál** c. könyvét már 1922-ben kiadta a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Rt.), *Leon Wencelius* át (Wencelius 1937-ben kiadta kifejezetten esztétikaelméleti és elemző munkáját **Kálvin esztétikája** címmel) *Paul Romane-Musculus*-ig (fél évszázada megírta a **protestantizmus és a szépművészetek** összefüggéseiről szóló könyvét), *Albert-Marie Schmidt*-ig, aki Lille-i professzor, a francia reformátusok folyóiratának, a *La Réforme*-nek a szerkesztőjeként két könyvet írt Kálvinnól (1957; 1964), melyekben a **kálvini esztétika alapelveivel** is foglalkozott. Érdekes, hogy főként a francia hugenotta utódok, a 20. századi gall reformátusok, illetve elzászi német-francia szerzők foglalkoztak leginkább a hollandok mellett behatóan a református esztétikával. Ez a terület itthon meglehetősen mostoha maradt egészen addig, míg nem napjainkban *dr. Békési Sándor* budapesti református teológiai professzor személyében végre felkészült, szakavatott feldolgozója lett magyar nyelvterületen is a keresztyén esztétikának, benne a művészet értékelésének Kálvin művében és a református kultúrában.

A református vándorkatedra előadója: Dr. Békefy Lajos

Esztétikatörténeti utazás Ravasztól Zwingli felé – a képégető vakbuzgóság ellen

Röviden csak azért idézzük fel a zürichi és a genfi reformátor művészet-szemléletét, hogy aztán a református esztétikai paradigmáról, majd a tiszta formák és a fény hatásának esztétikai jellegzetességein át visszaérkezzünk a forráshoz, a bibliai szépség látásmódokhoz. Ezzel a visszafele, a források, ad fontes fele haladó „rákmódszerrel” időzünk el egy-egy szerzőnél, sajátos értéktételénél, nem feledve, hogy a verbálisan, a prédikáció szintjén magyarul művelt, megvalósított ravasz lászlói esztétikai élmény emelte magasra nyelvünkben, református kultúránkban a **szépség pásztorbotját**, amint erre a nagy formátumú, erdélyi gyökerű püspök *Isten rostájában* c. háromkötetes beszéd-, és írásgyűjteményének „A szépség pásztorbotja” c. fejezetében sűrített esztétikai minőséggel példát adott.

Valójában Kálvin és Zwingli is művészet-szemléletükkel, főként festészet- és szobrászat szemléletükkel erőteljesen hozzájárultak ahhoz, hogy ezek a művészeti ágak a szakrális, templomi térből

határozottan kikerüljenek, kilépjenek, hol önként, hol erőszakos eszközökkel, s így meginduljon ezeken a területeken is az erőteljes önálló művészeti fejlődés és tematikai hangsúlyváltás, feldúsulás. Legerőteljesebben ezt talán a holland festészetben láthatjuk, ahol a mindennapi élet jelenetei, az élet apró és nagyobb eseményei, a természet jelenségei, az élet meghitt, lakásbelső intimitásai váltották fel a bibliai témákat. Olyannyira, hogy sok holland konyhát díszítettek olyan festett csempékkel, melyek akár az egész Biblia illusztrálását is bevitték a konyhába. A reformációtól közkeletű, legtöbbször kálvinista vagy reformáció-ellenes véleménnyel szemben, miszerint a reformátusok megszállottan képellenesek, eleven cáfolat a korokban kiadott néhány Biblia illusztrációs gazdagsága.

Zürichben már 1523-ban megtörtént az első képkihordás a templomokból, mégis az 1531-ben Zwingli pártfogásával kiadott zürichi Biblia csak azért nem került a könyvégető vakbuzgóság máglyájára, mert **színes rajzok és iniciálék is voltak benne**. Már a nyitó oldalon számos művészi vonást tartalmazó ikonszerű illusztráció található, folytatva *Hans Holbein* művészetének stílusát, s a jó zürichi reformátusok ettől még sem katolikusok, sem hitehagyók nem lettek. Az 1630-ban megjelent Merian-Biblia több, mint 200 színes képpel ábrázolta a különféle bibliai jelenteket. A *Matthaeus Merian* bázeli származású református könyvkiadó hatalmas nyomdája Frankfurtban működött, ott jelent meg ez a színes protestáns illusztrált Biblia. Európa-szerte ismertté vált Biblia kiadásukban meg sem próbálkozott az okos és hívő mester Isten „kiábrázolásával”, helyette héber, görög, német bibliai idézetek vették át az isteni személy, az Atya megjelenítésének a módját, a Szentlélekét pedig a galamb-jelkép.

Goethe ráérezett az igazságra: új vallás új módszerekkel

A képek „rombolása” nem a kifejezett képellenességgel függött össze, hanem, azzal, amit Goethe később így fogalmazott meg: „Valójában a képremből új hitet akarnak hirdetni, prédikálni”. Fején találta a szöveget! A hitújítóknak nem a képek okozták a gondot, hanem a **képhasználat módja és célja**. A vallásos tisztelet és a képrajongás, a szentképek előtti hódolás, a képmádatnak akár képcsókdoossá torzulása, amikor a lényeg helyét a forma, a szentség helyét a tárgyitisztelelet foglalja el – ez okozta a tiltakozást és a felháborodást. Teljes joggal. Tehát még egyszer: a reformátoroknak nem a képekkel volt bajuk elsőrendben, hanem azzal, hogy mi lett az evangéliummal az ő korukra, milyen mechanikus módon, milyen tárgyi eszközökkel, képekkel, szobrokkal igyekezett a korabeli egyház a vallási rajongást, tiszteletet felébreszteni, és tartósan manipulálni, egy-egy csodatevő erekllye vagy szentkép szakrális imádata révén. Meg persze azzal is meggyűlt a ba-

jük és gondjuk hitújító eleinknek, hogy mi is lett az elüzletiesített bűnbocsánattal, s mögötte egy egész tanrendszer eltorzulásával, szellemi korrupciójával.

Zwingli kérdezi Luthert a képek civilizációs szerepéről – Zürich és a református hit szuverenitása

Az illusztrációkkal, bibliai témájú képekkel kapcsolatos **civilizált magatartásról** kérdezte a zürichi reformátor a wittenbergi reformátort levelében: **vajon a képeknek mi a szerepük?** Az Írás illusztrálásában igen, lehet szerepük, de a templomban, az istentiszteleten semmi, sőt negatív. Tanító értelemben igen, de a szakrális térben az igehirdetésre, az Istenre koncentráló hallgatói figyelem elvonásának lehetnek a romboló eszközei. Amikor Luther elfordult ilyen értelemben a képprombolóktól és a képprombolástól, akkor Zwingli egyetértéséről biztosította. A képeltávolítás kulturált formájaként emlegetik a zürichi reformátusok, hogy 1629-ben a Vízi-templom helyén nyilvános könyvtárat hoztak létre. S még egy anekdota a 17. századból, a zürichi reformátusok sajátos képtoleranciájáról. A zürichi reformátusok feje, *Antistes* („főnök, elöljáró”) *Johann Jakob Bre-*

itinger közismert véleménye szerint jártak el a jó zürichi polgárok: *A templomon kívül mindenki úgy ékesíti fel saját házát műalkotásokkal, ahogyan az neki ízlésvilága szerint tetszik. „Ott még elszenvedjük Mahomet, a pápa és a törökök képét is, de másutt nem!”* Az református-zwingliánus egyházi előljáró világosan különbséget tett az Isten tiszte-

letének helye, a templom és a magánterület, a lakás, otthon között, a kultikus tisztelet és a magángyűtemény között. Itt mutatkozott meg teljes egyértelműséggel *a református hit szuverenitása...Az eddig és ne tovább világos beszéd egyértelműsége, a szabadság szabadosságba tévedésének protestáló és ellenálló meggátolása...*

GYÜLEKEZETEINK életéből

Ne félj, csak higgy!
Evangelizációs napok Ipolyságon

2019. március 12-13-án került sor az Ipolysági Református és Evangélikus Egyházközség közös evangelizációs napjára. Mindkét alkalmon Barkóci Sándor hirdette Isten örömeit.

Az első nap az evangélikus templomba hirdette az ígét Máté evangéliuma

14,22-36 alapján. Elmondta, hogy mi az élet tengerén vagyunk. Talán még soha nem volt annyira háborgó ez a tenger, mint napjainkban. A világban látjuk a politikai eseményeket, látjuk magas pozícióban lévő férfiak félelmét, láthatjuk hogyan telnek meg a pszichológiai osztályok.

Hol van az Úr Jézus? - tette fel a kérdést az evangelizátor. Isten ígéje azt mondja, hogy az Úr Jézus elment, hogy az Atya jobbára üljön, és ott könyörög és alkudozik értünk. Milyen nagy dolog az, hogy nem vagyunk elfelejtve ezen a világon. Lehet, hogy azt gondoltad, hogy te senkinek sem vagy fontos ezen a világon,

de valaki számára te nagyon-nagyon értékes vagy. Isten úgy szeretett minket, hogy elküldte az egyszülött fiát, az Úr Jézus Krisztust, hogy mindazok akik hisznek benne ne vesszenek el, hanem örök életük legyen.

Isten tudta, hogy jönnek ezek a hullámok, jönnek az élet nehézségei és, hogy erre a világra nagy próbatétel jön. Ne féljetez ezektől, mert ezeknek el kell jönnie. De erősödjetez meg abban, hogy Isten fiaivá és leányivá váljatek. Hogy szeressetez az Urat teljes szívetekből, mert az Isten iránti tökéletes szeretet kiűzi a félelmet. Tudjatek a félelem az emberi egónkhoz van kötve. Pál azt mondja, hogy ezt az

énünket meg kell feszítenünk, és az Úr Jézust kell szeretnünk, és ez a szeretet kiűzi a félelmet. A szeretet és a buzdítás szavai hatalmasabbak, mint a tabletták. És ezért mondja az Úr Jézus, hogy szeresétek egymást. A szeretet gyógyít és felszabadít. A szeretet Isten.

Éppen ezért ne féljétek ettől a világtól, ne féljétek, amik történnek benne. Amikor jönnek a nehézségek -és jönnek, és fognak még jönni, épp ezekbe a nehézségekbe vagyunk mi küldve. Ez a mi időnk, hogy hirdessük az evangéliumot. Ne szégyelljétek hirdetni az Úr Jézus Krisztust, hanem hirdessétek minden ember előtt. Küldetésünk, hogy világítsunk, mint fénylő csillagok ebben a sötét világban.

Életünkben a legnagyobb ellenerő a mi saját félelmünk, ami elveszi a mi erőnket. Jézus azt mondja, hogy ne félj, csak higgy! A hit nagy lehetőségeket nyit meg. Nézzetek a hit fejedelmére és bevezetőjére. Ez biztosságot ad neked. De ha azt fogod nézni, hogy mit tesznek az emberek, hogy elfogadják-e vagy sem, hogy komolyan vesznek-e, vagy sem, ha levezed a tekintetedet az Úrról elkezdés a körülményekre kezdesz figyelni, elkezdés süllyedni. Ezért mindig az Úrra nézz, mert Ő szeret téged. Belép életed hajójába, és Velel együtt megy az úton és

életed nem a sötétségbe megy, hanem Ővele az Ő dicsőségébe.

A második nap a református templomban folytatódott az evangelizáció Ézs. 40, 27-31 alapján. Amikor az életünk nehézségeire nézünk, nem bújhatunk el, nem lehetünk olyanok mint, a verebek, amelyek egy nagyobb szélnél rögtön a bokorba menekülnek. Nekünk sasokként kell viselkednünk. A verebek megfélemlített madarak, de a sasok királyi módon viselkednek. Amikor a verebek elbújnak a bokorba akkor a sas feláll a sziklára, érzi az erős szeleket, kitarja a szárnyait, és amikor elég erősek ezek a szelek, elrugaszkodik a szikláról, kitarja a szárnyait és kihasználja az ellenszeleket, hogy Isten szemszögéből nézhessen a világra. Isten ígéje arra vezet minket, hogy a sas jelleme legyen bennünk, hogy ne féljünk a nehézségektől, az ellenségektől, a viharoktól, de kell tudnunk, hogy ez a mi időnk, az evangélium hirdetésére. Amikor látjuk az emberek gyűlöletét, amikor a hazugságok és a hamisság nyomása nehezedik ránk. Amikor úgy érezzük, erőnk végéhez értünk, akkor is hittel tovább menni és Benne bízni.

Isten azt akarja, hogy te kövesd az Úr Jézus Krisztust. Ő volt az az igazi sas. Ő volt az, aki nem félt a nehézségektől, nem

félt az ostorozástól, a töviskoszorúzástól, nem félt attól, hogy a világ előtt a nevetség tárgyává válik. Még a haláltól sem félt. A golgotai kereszten kitért keze az ő szeretetének kimutatása. Mert Isten úgy szeretete a világot, hogy az ő egyszülött fiát adta, hogy aki hisz Ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ha megkérdezed, hogy hogyan szeretett Isten nézz a keresztre, nézz Isten fiára, nézz azokra a kitért karokra. Ez az erő, ez a hatalom. Az ellenség dühöngése ellenére is az Atyára nézve vállalni a megváltást.

A továbbiakban igehirdetőnk elmondta, hogy ha szeretnéd az Úr Jézust követni és sas tulajdonságokkal rendelkezni, figyelj oda, hogy mivel táplálkozol. A verebek mindenféle tücsköt, bogarat összeszednek. Vannak akik a bulvársajtótól táplálkoznak, s ott bizony van mindenféle tücsök és bogár. Nekünk az Úr Jézus táplálékára van szükségünk: Isten ígéjére. Az Úr Jézus az Ige és ez az ige biztosságot tesz nektek és ettől a szótól lesz erőtök, életkedvetek a szolgálathoz.

Az evangelizációról videófelvétel készült ami megtekinthető gyülekezetünk honlapján (www.ipolysag.reformatus.sk), facebook oldalunkon (Ipolysági Református Egyházköztség.)

Izsmán Jónás

Krisztus meghalt és feltámadott

(1.Kor. 15, 3-4)

Szép az élet, mikor a fák suttogó lombjai közt madár dalol, s élet él minden fűszálon. S ebbe az alkotó életbe az ember is bele van kapcsolva, hogy maga körül egy kis világot teremtsen, kívánatosá tegye, hol szülők, testvérek, gyermekek szép koszorújában boldog legyen. Pedig bármily erős is szeretetünk és ragaszkodásunk az élethez, eljön az óra, amikor meghalunk.

Remegve kérdezi a lelkünk, különösen húsvét ünnepén, amikor templomok imára hívó harangjai, gyülekezetek énekére, az Úr szolgálóinak beszédei a halottak feltámadását hirdetik. Az emberek világa, amely sokszor nem tudja, hogy mit cselekszik, az Úr áldásos életét kiölte magából. Jézus meghalt. Az életet megtartó szeretet kiszakadt a világból. Szeretet nélkül pedig

nincsen élet. Ha valamely családból kihalt a szeretet, megszűnik az egyetértés, a kötelességtudat és a boldogság. Szeretet nélkül felbomlik és elpusztul az ország, átok lesz az élet.

Jézus Krisztus nemcsak a Golgotai keresztfán halt meg, hanem itt közöttünk is meghalt sok ember szívében.

Akik csak maguknak élnek, és akik csak a maguk javát nézik, azt mindenek fölé helyezik, azokra nézve meghalt a

Krisztus. A szívekből kihalt a szeretet. Elfogódik lelkem a kínos gondolatok ellen és minden érzésem tiltakozik. Én úgy érzem, szerettem s gyermekeim iránt a szívem szeretete nem hal ki soha. Nem hal ki azok iránt, akikért verejtékezem és kenyéremet megosztom, és nem hal ki Jézus Krisztus iránt, aki meghalt értem. S nem hal ki Istenem iránt, kinek kegyelme, jó-

sága az emberi életbe engem is beállított, ki a maga képére teremtett és a szeretetet a szívembe oltotta. Bizony a Krisztus, aki meghalt és feltámadott harmadnapon. Ahol a szívben egy parányi kétely van, ott félnek, ingadoznak, ott a kimenekülés vagy kiegyezés útjait keresik.

Boldog apostolok, akik láthatták a feltámadott Mestert! Óh, ha mi is megláthatnánk! Ha mi is hallhatnánk áldott szavait. Békesség tinéktek!

Megerőtlenedünk, elavul testünk is, mert porból vétetett és porrá kel lennie. De lelkünk nem anyag, lelkünk az Isten lelkéből szakadt, a lelkünk nem hal meg soha, visszatér Istenhez. Érezzük ma, hogy Isten képét hordozzuk lelkünkön, hogy nekünk Istenünk van, ki szerető Atyánk: hogy nekünk Krisztusunk van, ki meggyőzte a halált és nekünk örök életet adott.

Csodálatos az Isten jósága, végtelen a Krisztus szerelme, áldott az a világ, ahová mi innét elmegyünk, ahol élni fogunk mindörökké. Ámen.

B.E. Szentés

Református bölcsőde épül Zselízen

A tervek szerint még az idén megnyitja kapuit a helyi református gyülekezet által létesített bölcsőde Zselízen. Az egykori magyar gimnázium épülete ad helyet az új intézménynek. A Mózeskosár elnevezésű bölcsőde mellett a város magyar óvodája is átköltözik az épületbe.

A Komenský utcai ingatlan egy épületkomplexumot alkot a zselízi magyar alapiskolával. Így a bölcsőde kialakításával és az óvoda odaköltöztetésével magyar oktatási központ jön létre Zselíz szívében. Az átalakítás teljes egészében a magyar kormány hathatós támogatásából valósul meg.

„A magyar kormány Kárpát-medencei óvodafejlesztési programjának részeként valósul meg az intézmény kiépítése” – tájékoztatta a Felvidék.ma-t Nt. Révész Tibor zselízi református lelkész.

Mint a lelképásztor hoztátette, 2016 végén körvonalazódott az intézményalapítási szándékuk. Első körben új épület felépítésében gondolkodtak, ám 2017 elején a helyi magyar szervezetekkel együttműködve felmerült az egykori magyar gimnázium üresen álló épülete megvásárlásának az ötlete.

Oktatási központ létesül Zselízen

A zselízi magyar gimnázium 2010-ig az alapiskolát is befogadó épületkomplexumban működött. Gazdasági takarékosági szempontok miatt ekkor költöztették a megyei fenntartású oktatási intézményt a szlovák gimnázium épületébe. Az elmúlt években fokozatosan csökkent a szlovák gimnázium diáklétszáma, jelenleg már csak egy végzős osztálya van.

A magyar gimnázium épülete közel nyolc éven keresztül üresen állt a város központi részében. „A magyar állami támogatásból, egyetemes egyházunk segítségével 2017 augusztusában sikerült megvásárolnunk az ingatlant. Ez volt az első lépés az intézményalapítás szempontjából” – jegyezte meg Révész Tibor. Csenger Tibornak, a Nyitra megyei önkormányzat alelnökének hathatós segítségével 131 ezer euróért sikerült megvásárolni az üresen álló ingatlant.

Mint elmondta, a környéken nincs bölcsőde, holott igény lenne rá. A munkába járó fiatal szülők a gyermek elhelyezé-

sét más módon, vagy távolabbi településen, a járási székhelyen lévő bölcsődében tudják csak megoldani.

Az egyházi tulajdonú épületbe költözhethet át az önkormányzati fenntartású Cimborá óvoda, ez a program keretei között egyedülálló a Felvidéken – magyarázta a lelkész. A 75 férőhelyes magyar óvoda egy eléggé leépült létesítményben működik. Kiváló nevelési-oktatási tevékenységet folytatnak, ám a környezet nem a legmegfelelőbb. Mindamelllett ka-

*Az egykori gimnázium homlokzata a Komenský utcáról nézve
(Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)*

pacitáshiánnyal is küzdenek. Az átköltöztetés a környezet megszépülése mellett létszám bővítést is lehetővé tesz. Az óvoda szép új környezetben folytathatja munkáját, s ugyanakkor maradhat önkormányzati fenntartásban, de az egyház közreműködésével.

*Tágas és világos termekben folyik majd a nevelés
(Fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma)*

Az átalakítás már elkezdődött

A háromszintes épület átalakítása ta-

valy november végén kezdődött el. A tervek szerint a földszinten foglal majd helyet a bölcsőde, melynek maximális befogadóképességét 15 gyermekre tervezték. Emellett az óvoda egyes osztályai, foglalkoztató termei is itt kapnak majd helyet. Az emeleti szintet teljes egészében az óvoda foglalja majd el.

A most már egyházi tulajdonban lévő ingatlan legfelső szintje, a beépített tetőtér jövőben gyülekezeti célokat szolgál majd. Az átalakításokat helyi vállalkozók végzik. A termek átalakítása mellett a nyílászárók cseréjére, a fűtésrendszer felújítására, a villanyvezetékek rekonstrukciójára is sor kerül. A külső homlokzat szigetelése szintén szerepel a tervek között.

„Jó állapotban vettük át az épületet, ám szükséges az átalakítás, szigorú szabályok vonatkoznak a bölcsőde alapítására, az óvoda működtetésére” – jegyezte meg Révész Tibor.

Tavasszal, illetve nyár elején befejeződnek az átalakítások, így a gyülekezet már idén szeretné megnyitni a bölcsődéjét, melynek regisztrációja folyamatban van. Az óvoda a tanév folyamán bármikor átköltöztethető.

Hít és reménység

Mint hangsúlyozta: hittel és nagy reménységgel vágtak neki a munkálatoknak. Látják, van értelme a kezdeményezésüknek, céljuk a magyar közösség erősítése.

A zselízi református gyülekezet a Barsi Református Egyházmegye egyik legnagyobb gyülekezete, holott a Garam mentén a reformátusság szórványban él.

Nt. Révész Tibor és felesége, Nt. Révész Csilla 2002-ben került Zselízre. A házaspár a zselíz-sárói társegyházközség mellett a garammikolai és szódói leányegyházközségek gondozását is ellátja. Idén a zselízi építkezés mellett befejeződik a sárói parókia évek óta tartó felújítása, mely 2017. október 30-tól József Ház néven missziós központként működik. Ezzel párhuzamosan a tavasz folyamán a garammikolai református templom is külső felújításon esik át. A zselízi körzet közel hatszázötven reformátust foglal magába.

Pásztor Péter/felvidek.ma

Magyarböd 2019. március 17-én

Magyarböd 1991-től az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról történő megemlékezés egyik fontos helyszíne, kiváltképp Kassa-megye magyar lakossága számára. A helyszín elválaszthatatlanul kapcsolódik református egyházunkhoz. Kezdetben a Kelet-Kassai Egyházmegye, jelenleg pedig az Abaúj-tornai Egyházmegye a fő szervezője az ünnepségnek, melyen a Csemadok területi szervezete is tevékeny részt vállal. A március 17-én tartott ünnepségen Dr. Fodor Ferenc, sárospataki református lelkész és teológiai tanár hirdette Isten ígését, a kopjafánál Kiss Endre József, nyugalmazott könyvtár-igazgató foglalta össze a történelmi eseményeket. (Ünnepi beszéde teljes terjedelemben olvasható lapunkban!) A tavaszi napsütésben több mint százán vettek részt a megemlékezésen.

Tisztelt Emlékezők! Szeretett Honfitársak!

Magyarböd református temetőjében az 1991-ben állított és 2017-ben felújított kopjafa az 1848-1849-es évek helyi, sajátos eseményeit idézi.

Cselfalvi és lubóczi Pulszky Sándor ezredesre várt az a feladat, hogy szervezzen haderőt, amely megakadályozza Franz von Schlik osztrák lovassági tábornok betörését Galícia felől a Felvidékre. Megtette, amit tehetett, de sem elég fegyveres, sem fegyver, sem lőszer nem állt rendelkezésére. A 9000 gyalogosából mindössze három zászlóalj volt szervezett, a többiek egy része csak lándzsával volt felfegyverezve, s a 15 ágyúját mindössze 32 lovas biztosította. Pulszky az eperjesi birtokos, az erőviszonyokat fölmérve, megfontoltan visszavonult, de Eperjes után a felvidéki fővárosnak, Kassának az elesését - az esélytelensége ellenére is - megpróbálta katonai erővel megakadályozni.

A császári csapatok 8000 emberrel, 27 ágyúval törtek át a Duklai Hágón. A napóleoni háborúkban fél szemét elvesztő császári fővezérnek - akiről azt mondták, hogy egy szemével is többet lát, mint a többi tábornok kettővel - jól fölszerelt, sokkal nagyobb harcértékű, veterán katonákból álló sereg állt a rendelkezésére.

A Budamérnél Kassa védelmére felál-

hadi helyzet így a magyarok javára fordult, s egyik előkészítő tényezőjévé vált a dicsőséges tavaszi hadjáratnak.

A hagyomány szerint Schlik tábornagy nem engedélyezte a végtisztesség megadását a kassai csaták elesett nemzetőreinek. Ezzel minden élők legemebribb kötelezettségének vetett gátat, túl lépve a háborús viszonyok között is érvényes erkölcsi szabályokon, meghazudtolva a lovagiasság akkor kötelező eszményét. S ha így volt, akkor az emberre róható legsúlyosabb büntetéssel kívánta meggyalázni az elhunytakat, a korabeli hiedelmek szerint megfosztva őket a halál utáni megnyugvástól, lelkeiket szüntelen bolyongásra ítélve. Mivel a végtisztesség válogatás nélkül, minden rendű és rangú embert megillet, arra következtethetünk, hogy a tábornok nem kívánta emberszámba venni a magyarokat, s ezért vetemedett irgalmatlanságra, a mai fogalmaink szerint: a kegyeleti jog megtagadására, a kegyeletlenség bűncselekményének elkövetésére.

A bödi magyarok a -böcsi és csenyetei szolgálatait követően - Magyarbödre került Balla József református lelképásztor vezetésével vállalták, hogy befogadják és ápolják a sebesülteket és tisztességgel eltemetik az elesetteket. Háborús időkben - és később, a megtorlások alatt - egyaránt merész cselekedet volt szembe menni a hatalommal, de amit tettek, azt a hit bátorságával Isten dicsőségére tették, s annak a nemes magyar nemzetnek a nevében, melynek bármely tagja a helyükben ugyanezt cselekedte volna. Statárium volt, amikor bárki az életével fizethetett, ha szembeszegült a parancsokkal. A magyarbödiek eljárását batoríthatta a szomszédos Ósvacsákány falujához és kastélyához családi szálakkal kötődő, -

lított arcvonulat december 11-én támadták meg. Előőrsét az abaúji gr. Török Miklós, balszárnyát gr. Haller Ferenc, középhadát Gedeon Miklós, jobbszárnyát Bányay Ferdinánd vezette, mindannyian őrnagyi rangban. A felvállalt, hosszú arcvonulat meglehetősen nehéz volt védeni, különösen azért, mert egyes egységek pl. nem érkeztek meg a kijelölt helyükre: kb. 5000 ember „elkészt” a csatából.

A császári tüzérség támadása után gr. Török Miklós menekülésre bízta csapatát, ami a jobbszárny összeomlásához vezetve a csatát eldöntötte. Pulszky ezredes rendezetten vonult vissza, sőt a harc edzettség lengyel légiósok Barcánál megfutamították az osztrák könnyűlovasságot. A sebesültek mellett 230 magyar nemzetőr maradt a csatatéren és kb. ugyanennyien estek fogságba.

A nemzetőrök visszatámadása a második Kassai Csatában 1849. január 4-én ugyancsak vereséggel ért véget, de ennek hosszabb távú következményei már nem lettek, mert egy hónap múlva a Branyiszkói Hágónál Guyon Richard megverte a Deym tábornok vezette császáriakat, elfoglalta a hágót, s a bekerítéstől tartó Schliket visszavonulásra kényszerítette. A

cserneki és tarkói Dessewffy Ferenc – aki akkor Kassa városának polgármesteri tisztét töltötte be és – mint a megszállók helyi partnere - valószínűsíthető ebben az ügyben is intézkedhetett.

Az eltemetettek jeltelen sírba kerültek. A végtisztesség megadásával azonban a bődiek megteremtették a kegyeletadás lehetőségét az elesettek hozzátartozóinak és 1991-től valamennyi honfitársuknak – így nekünk is – hogy – akár 171 év után – példájukból erőt, bátorságot merítsünk. Isten iránti hálaadással mondunk köszönetet az emlékhely gondozóinak, az emlékezés szervezőinek és

minden résztvevőnek, akikkel együtt emelkedhettünk a világ valamennyi magyar közösségét egyesítő lelki gyülekezetbe, ahol a nemzeti szabadság lángját, igéinek az igazságát őrizzük, hogy azt magunkkal vigyük és tovább adjuk véreinknek egy szebb magyar jövő reményességében.

A kopjafa minket emlékeztet egy azóta eltörölt virulens magyar közösség eredeti népdalainak, táncainak, nemzeti tudatának, népi kultúrájának kibontakozására századokon át, majd a hirtelen zsugorodására Trianon után, ami nemcsak nemzetünket, de egész Európát és az

egész emberiséget szegényítette meg. Imádkozunk azokért, akik ennek eszközei voltak, de már nem azok, akiknek Isten rendelte őket. Adja a Mindenható, hogy zökkenhessen a rendes kerékvágásába ez a világ és legyenek ismét és mindig méltó utódai nt. Balla József lelkipásztornak, Dessewffy Ferenc kassai polgármesternek, s az emlékhely állítását kezdeményező Pazderák Bertalan tanár úrnak Isten nagyobb dicsőségére és mindnyájunk javára!

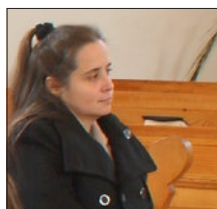
Magyarbód, 2019. március 17.

Kiss Endre József

Szlovákiai Keresztyén Nők Egyesülete Tavaszi nőegyesületi konferencia – Ágcsernyő

A Zempléni Egyházmegye református nőegyesülete 2019. március 24-én tartotta meg tavaszi konferenciáját, amelyre az ágcsernyői református templomban került sor.

Az igehirdetés szolgálatát Tarr Ivett, helyi lelkipásztor végezte, majd az egyházmegyei elnök, Kondás Aranka köszöntötte az egybegyűlteket. A népes gyülekezet örömmel hallgatta meg az ágcsernyői kórus előadásában a hitvalló énekeket és szavalatot, majd elhangzott az egyházmegyei elnök

Sárának hitvalló helytállását, a reformáció támogatóiként, sok üldöztetést elszenvedve, hitben mégis rendületlenül. Az előadás során, a résztvevők kivetítőn megtekinthették azon reneszánsz ékszerek fényképeit, amelyek egyedülállóak a Felvidéken, mivel az akkori kor szokásai szerint, a nemesek ékszereit halálukkor általában beolvasztották, és templomi edényeket készítet-

korát, a reformáció magyarországi kialakulásának feltételeit, és magának Dobó Istvánnak és feleségének, Sulyok

számára, s megtekinthetőek a tőketerebesi Andrassy-múzeumban.

Az előadást követően, Györky Szilvia elnök néhány információval látta el a jelenlevőket, az előttünk álló év találkozóit és szolgálatait illetően, majd szeretetvendégségen vettek részt, a helyi gyülekezeti teremben, könyvvásárral egybekötve.

Az áldott alkalom és színvonalas vendéglátás ajándékáért legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia

beszámolója az elmúlt év szolgálatait illetően, s Andaházy Livia, egyházmegyei pénztáros jelentése következett.

Ezután került sor Nagy Zsuzsanna, a tőketerebesi múzeum tárlatvezetője előadására, aki tartalmas előadásában keresztmetszetben mutatta be Dobó István

tek belőlük. Dobóék esetében azonban, református hitük miatt, erre nem került sor, így maradtak fenn az ékszerek az utókor

„Jöjj és kövess engem!”

Evangelizáció esti alkalmain vehettek részt Deregnyőn az érdeklődő testvérek 2019. március 26-28 között. A Jézustól kapott elhívás ígét magyarázta Csomay Árpád, biharszentjánosi lelképásztor. A

halászó Péter, András, Jakab és János, a vámszedő Máté, és a gazdag ifjú történetén keresztül vizsgálhattuk meg hitünket, vallhattuk meg kishitűségünket, ismerhettük fel erőtlenségeinket, hogy megújulva, hitben megerősödvé éljük meg a böjt időszakát. Hálát adhatunk Is-

tennek, aki mindig rendel áldott bizonyágtevőket az őt keresőknek.

CsL

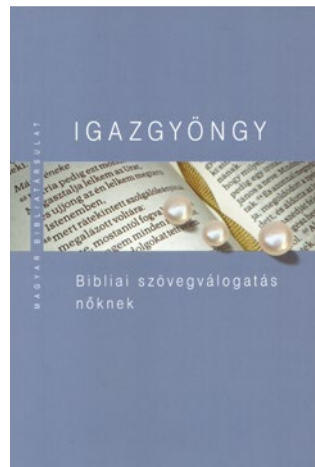

KÖNYVISMERTETÉS

Igazgyöngy – Bibliai szövegálogatás nőknek

„Derék asszonyt kicsoda találhat? Értéke sokkal drágább az igazgyöngynél.” – írja a bölcs Lemuél király a Példabeszédek könyvében. Ez a bibliai szövegálogatás nemcsak arról szól, hogy mi minden tehet „derék asszonnyá” egy nőt, hanem arról is, hogy a nőknek milyen sok területen kell ma helytállniuk, hogy harmóniában élhessenek Istennel, önmagukkal, családtagjaikkal és barátaikkal. Ebben a helyzetállásban ma is Isten szava a legbiztosabb kapaszkodó és iránytű. Ajánljuk mindenkinek, aki önmagára tud ismerni a Biblia nőalakjaiban.

Ára 600 Ft – 2 Euró

Craig G. Bartholomew – Michael W. Goheen
A nagy történet

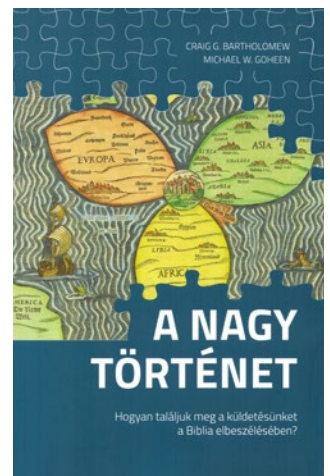
Hogyan találjuk meg a küldetésünket a Biblia elbeszélésében?

„Sokan úgy olvassák a Bibliát, mintha csak apró részletekből álló mozaik lenne – helyet kapnak benne teológiai, erköl-

csi, történeti, prédikációs és áhítatos részek. Ha viszont ilyen történeteket látunk csak a Bibliában, figyelmen kívül hagyjuk a szerző, Isten szándékát, aki az életünket szeretné formálni a Szentírásán keresztül. Minden emberi közösség valamilyen történetből értelmezi létét, ez a történet segít a történelmi események feldolgozásában, formálja és irányítja életünket. Ha engedjük, hogy a Biblia töredezetté váljon, félő, hogy feloldódik abban a másik, kultúránkat alakító történetben, és már nem fog olyan hatást gyakorolni az életünkre, mint kellene.”

A bibliai tudományokkal foglalkozó Craig G. Bartholomew és a missziológus Michael W. Goheen a teljes Biblia összefoglalását adja közre ebben a könyvben azzal a céllal, hogy Isten missziójának, a nagy történetnek megismerése felébressze a mai keresztyének missziói elkötelezettségét. Az angol nyelven több kiadást megért kötet tankönyvként is szolgálhat azok számára, akik szeretnék a Bibliát mélyebben megismerni. A könyv a történeti ismeretek mellett tartalmazza a legfontosabb bibliai teológiai fogalmak magyarázatát és azok Szentírásán belüli fejlődését, és ezáltal bevezet a biblikus teológiai gondolkodásba.

Ára 2.600 Ft – 9,- Euró

SZERZŐDÉS A SERKEI TEMETŐBEN

Barátsági szerződést kötött három diák 1853. szeptember 12-én a serkei temetőben. Erről tanúskodik a Tiszántúli Református Egyházkerület levéltárában, a Debreceni Református Kollégium levéltári anyagában található *Szövetség-level* című irat. Szükség volt akkor síríg tartó barátságokra. A levert szabadságharc után a császári abszolútizmus megtorló rendszere megpróbálta a barátságokat és nem mindegyik állta ki a próbát. A följelentések és besúgások korszaka volt az. A szabadság visszaszerzése érdekében szőtt összeesküvések sorra elbuktak. A bukás oka sok részben besúgás volt. Természetesen voltak számos esetben kockázatot vállalni tudó baráti kapcsolatok. Elég Madách Imrére gondolnunk, aki a szabadságharc után menedéket nyújtott Kossuth Lajos személyi titkárának, Rákóczy Jánosnak, amiért a hazafias házigazda egy évi börtönnel bűnhődött. Annak az időszaknak az ifjúsága szomjazott az igazi barátságokra. Ezt tükrözi a következő *Szövetség-level*:

„Mi alólírtak, megszilárdítani óhajtván baráti szövetségünk, egymás-
közt bizalmasan elintézett tanácskoz-
mány után, e' következőket határoztuk:

1.) Nem zárva ki az évenkénti találkozhatóság édes reményét, jövőendőre nézve egy bizonyos időpontot tűzünk ki elmulaszthatatlan baráti találkozás napjával.

2.) E' napra tartozunk megjelenni, bárhol is; egyedül azon esetet véve ki, ha súlyosan 's ágyba-szenvedő beteg lenne ez időpontban valamelyikünk.

3.) Bármily hivatalban 's rangfokozaton álljunk is, a' megszólítás barátságos >>Te<< szóval történendik. Az >>ön<< 's minden más nemű czimzés semmiesetre sem használtathatik.

4.) E' végzéshez mindaz járulhat, ki mindhármunknak barátja, ha a' szerződés példányokat aláírja 's magát – melyet valamelyikünkől kapni fog – aláírás vagy is hitelesítés végett mind-egyikünknek kézbesítendő, és e'szövetség-levelet a becsület nevében kötelezendőnek ismerendi.

5.) Addig is frigyünk állandó fentartására a fojtonos levelezést határozzuk.

Melly végzés pontokat tekintetbe véve, felbonthatatlanul – a köztünk létező barátság és saját becsületünk nevében - megállapítottuk: miszerint ha az Isten életünket kegyelmesen megtartja, hét éveken át, 1860-ik év September 10-ikén mindenikünk elmulaszthatatlanul köteles megjelenni baráti találkozásra egy közönyös, egyikünk által sem lakott helyen, mire nézve Sárospatakon a' reformált Főiskola séniori lakát jelöltük ki, vagy ha e város bármelyikünknek lakául szolgálna azon esetben a' Liszkán túl szinte Zemplén megyébe fekvő Long helység tűzetik ki. – A fojtonos levelezés tárgyát szinte eldöntvén megállapítottuk, miszerint minden 3 hó vagyis egy évnegyed eltelte alatt kötelesek leszünk egymáshoz egy egy levelet írni, 's az ezt elmulasztóra jogosan küldhet bármelyikünk egy bérmentetlen levelet bárhol is. – A' levelezés rend megtörése, elmulasztása azonban nem ad semmi jogot a Szövetség-level felbontására, 's érvénytelenítésére. –

Mely határozatokat ezennel a' barátság és becsület nevében felbonthatatlanoknak, megmásíthatatlanoknak nyilvánítjuk, 's tökéletes kötelező erejüket elismerjük, 's ez elismerést sajátkezü aláírásainkkal hitelesítjük és megerősítjük. – Kelt a' serkei temetőben

tartott tanácskozmány után Serkébe
1853 September 12-én

Szeremlei Mihály mk.
Gonda László mk.
Balogh Gyula mk.

Anmerkung [Megjegyzés]: Ezután ittunk'

A szerződő felek mindegyike elkészítette saját példányát, elsőnek aláírta és neve után viaszpecséttel ellátta. A Debreceni Református Kollégium levéltárába Szeremlei példánya került valamikor. Ő még följegyezte rá Gonda Lászlónak 1872. február 7-én és Balogh Gyulának 1855. november 1-én bekövetkezett halálát. Balogh Gyula nevét hiába keressük az 1852-53. tanév I. és II. félévére beiratkozott főiskolai hallgatók debreceni kollégiumi névjegyzékében. A találgatás értelmetlen. Annyit megkockáztathatunk, hogy talán előbb járt oda.

Gonda László viszont abban a tanévben a hittanszak III. évfolyamán hallgatott. Akkor az volt az utolsó évfolyam. Ő tehát a szerződés megkötésekor már végzett. Megelőzően esküdti tisztséget viselt és igen ügyesen vezette esküdttársával azt a kihallgatást, amelyet Ferenc József császár merénylőjének éltetése miatt tartottak. Gonda halálát ugyanazzal az írónnal jegyezte fel Szeremlei, amellyel Balogh Gyula elhunytát is.

Szeremlei Mihály nevű személy kettő is beiratkozott a Kollégiumba az 1852-53. tanév II. félévére. Az egyik II. éves hittanhallgató volt, a másik III. éves bölcsész. Életkoruk egyaránt 21 év. A teológus azonban Miskolcon, a bölcsész pedig Kisperegen született. Gyámjuk nevének különbözősége is mutatja, hogy két személyről van szó. A szerződést a miskolci Szeremlei kellett, hogy kösse.

Csohány János

A Szövetség a Közös Célokért sajtóközleménye

A telefon kapocs két ember között

A Szövetség a Közös Célokért (SZAKC) társulás Szlovákiában elsőként indított magyar nyelvű telefonos lelki elsősegély szolgáltatás 2016 őszén. Több mint két évvel az indulást követően, a Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonszolgálat tizenegy ön-

kéntese sikeres vizsgát tett és 2019. márciusban megkezdte működését.

A magyar nyelvű szolgáltatás a névtelenség megőrzése mellett helyi tarifával érhető el napi 24 órában két telefonszámon: **0904 500 338** (T-Mobile) és **0918 500 333** (Orange).

A SZAKC legfontosabb célja a két szlo-

vákiai számon hívható megbízható és folytonos szolgáltatás biztosítása, mert a

szolgálat küldetése az, hogy a segítségre szorulóknak biztonságot jelentsenek.

A telefon kapocs lehet két ember között olyan helyzetekben, amikor stresszhelyzet alakul ki az életében, életvezetési nehézségei adódnak, konfliktusba kerül egy számára fontos személlyel, vagy a környezetével, esetleg valamilyen helyzetben döntésképtelennek érzi magát. Mindemellett vannak életszakaszok, melyek eleve krízissel járnak, mint a serdülőkör, a fiatal felnőttkor vagy a nyugdíjba menetel, ilyenkor fokozottan igényeljük a megértő, támogató közeget, az elfogadó légkört, amely óriási jelentőségű a megoldások megtalálásában, a nehézségeken való átlendülésben. Adódhatnak váratlan életesemények is, haláleset, betegség-

gek, munkahely elvesztése, és bizony kialakulhat egy öngyilkossági krízis is, mely esetben az anyanyelvű beszélgetés életmentő lehet.

A telefonszolgálat üzenete egyrészt az, hogy merjünk bátran és bizalommal segítséget kérni, másrészt pedig elfogadjuk, hogy olyan kétségbeesett időszakok mindenki életében előfordulnak, amikor meghallgatására van szüksége. Ha ki merjük mondani, hogy baj van, az már egy lépés a megoldás felé. Ha felelősséget vállalunk magunkért, akkor elindulunk azon az úton, hogy megtaláljuk a megoldásainkat. Ne feledjük, ez nemcsak arra a személyre lesz pozitív hatással, aki ezt a lépést megteszi, hanem a környezetére és a családjára is.

Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonszolgálat, a megértő magyar szó: már nincs egyedül a bajban! Ha bajban van, ha kétségbeesésében az anonimitás megőrzésével egy kívülálló személy segítségére van szüksége, hívja a Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonszolgálatot! Éjjel-nappal, magyar nyelven fogadják a hívását!

0918 500 333 (Orange)

0904 500 338 (T-Mobile)

A hívás nem emelt díjas.

Megtalálnak bennünket a Facebookon-on is: Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonszolgálat

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Európa pénzeli a palesztin radikalizmust

A Palesztin Autonóm Hivatal 2018-ban új iskolai tananyagot állított össze és vezetett be. Az Israel Heute megkérdezte Marcus Sheff-et, az Iskolai Tananyagok Elemzésével Foglalkozó Intézet igazgatóját, milyen tapasztalatai vannak az új tananyaggal kapcsolatban. Az intézet 20 éve elemzi az iskolai tananyagokat az egész világon. Az UNESCO által megállapított módszerrel a toleranciára és békére való nevelést figyelik meg a tankönyvekben. Az igazgató elmondta, hogy az UNESCO elvárásainak nem felelnek meg az új tankönyvek. Pont ellenkezőleg, ezek még radikálisabbak, mint az előző tankönyvek voltak, amelyeket az Oslóban kötött megállapodások alapján készítettek.

IH: A palesztin tankönyvek egyre radikálisabbak?

Scheff: Igen, ez az eredmény megcáfolhatatlan. Még 2016-ban az európai országok támogatásával kezdődött az új tananyag összeállítása. Ez a tananyag azonban radikálisabb, mint az előző volt. Három fontos észrevételünk van. Először is hiányzik belőle a békekötés lehetősége, mint a konfliktus megoldásának útja. Másodsor eltávolítottak a tananyagból azokat a részeket, amelyek a zsidóság korábbi történelmi jelenlétéről tájékoztattak. A tananyag radikalizálásának harmadik mutatója a dzsihád és a mártíromság előtérbe

helyezése. Ez minden osztályban és szakterületen megfigyelhető nem csak a történelem és földrajz területén. A biológiában, matematikában és fizikában például Newton törvényének illusztrálására egy palesztin fiút ábrázolnak, aki parittyával támad egy izraeli katonára. A müncheni olimpián terrortámadásról azt tanulják, hogy az legitim ellenállás volt a cionizmussal szemben. Teljesen világos, hogy a Palesztin Hatóság tudatos stratégiával akarja a palesztin gyerekek radikalizálódását elérni. Ezzel az erőszakra és áldozatkésztségre ösztönöznö, hogy létrehozassák államukat a „folyótól a tengerig”.

IH: Ez Izrael ellenes gyűlöletkeltes és általános zsidóellenesség?

Scheff: Ez egyértelmű antiszemitizmus. Azt tanítják, hogy a zsidók megpróbálták Mohamedet meggyilkolni, vagy hogy a templomhegy alatt azért ásnak, hogy az ott levő mohamedán mecset összedőljön. A tankönyvek tele vannak ilyen hazugságokkal.

IH: Az arab országokban ez másként van?

Scheff: Teljesen másként. Marokkóban most írják az új tankönyveket, hogy a régi valótlanosságokat eltávolítsák. Így van ez Jordániában és Egyip-

tomban is. Meglepő, hogy a Ramallahban összeállított tanrend a Hamasz által uralt Gázai övezetben jól fogadták, s ez további bizonyítéka a Jordán folyó nyugati partján élő palesztinok egyre szélsőségesebbek.

IH: És ezt anyagilag Európa támogatja?

Scheff: Az Európai Unió, Németország és az Egyesült Királyság a legnagyobb adományozó. A világszerte képzési szakértőként ismert Finnország vezeti azt a pénzügyi csoportot, amely számára Belgiumból, Finnországból, Németországból, Írországból és Norvégiából érkeznek támogatások. Ez a csoport közvetlenül együttműködik a palesztin oktatási vezetéssel. Az Európai Unió a saját PEGASE Alapján keresztül évenként hihetetlenül magas összeget, 360 millió Eurót fizet a palesztin vezetésnek. Ezáltal közvetlen, vagy közvetett módon támogatják a palesztin tankönyvek és tanrend összeállítását. Németország saját hatáskörében a tankönyvek kiadását, az ENSZ palesztin menekülteket szegélyező szervezetét, az UNRWA-at, melynek iskoláiban ugyanezt a tankönyvet használják. A német adófizetők ilyen tankönyveket támogatnak.

Tsvi Sadan, Israel Heute
Fordította: Csoma L.

A Kárpát-medence Reformátussága

Egy év a segítség jegyében

„Nincs olyan, amihez az ösztöndíjas nem ért, csak olyan, amit még nem tanult meg” – vallja Martin Vivien, a Petőfi Sándor-program egyik résztvevője. A felvidéki Léván dolgozó ifjú hölgygel a programról, a pályázat feltételeiről és az elmúlt időszak tapasztalatairól beszélgettünk.

„Olyanoknak ajánlom ezt a lehetőséget, akik szeretnék magukat minél több területen és minél jobban kipróbálni” – fogalmaz Martin Vivien, aki a Petőfi Sándor-programnak köszönhetően második évét tölti közösség-szervezőként a felvidéki Czeglédi Péter Református Gimnáziumban és a Léván működő Reviczky Társulásnál. A Zápszonyról származó lány elmondja, egész életében közösségi munkával foglalkozott, egyetemi éve alatt csatlakozott a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetségéhez, ahol azoknak segített, akiket magyarságuk miatt valamilyen megkülönböztetés ért. „Ungváron jártam egyetemre és bár alig dolgoztam a szakmámban, matematika tanár vagyok. A tanulmányaim alatt is végig az volt a célom, hogy kulturális programokat szervezzek és kialakuljon egy megtartó, magyar közösség a városban” – teszi hozzá.

A pályázatot két évvel ezelőtt egy ismerőse ajánlására nézte meg, aki szintén a Petőfi Sándor-program segítségével jutott el Erdélybe egy évre. „Azonnal hozám illőnek találtam a pályázati kiírást, nem is gondolkodtam sokat a jelentkezésen” – emlékszik vissza Vivien. A feltételeknek megfelelően beküldte önéletrajzát és egy ajánlást, illetve összefoglalta, milyen feladatokat végez szívesen – így találták meg végül a számára legjobb helyet.

Petőfi-program a szórványban élőkért

A szórványban élő magyarságot segítő Petőfi Sándor-program ösztöndíjaira március 25-ig lehet jelentkezni: ezt 75 ösztöndíjas számára hirdetik meg, 9 hónapra szól, és szeptemberben indul. Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Macedónia, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna szórványban élő magyar közösségei várják a pályázókat. Részletek: petofiprogram.hu

Nincs lehetetlen

Martin Vivien 2017 szeptemberében érkezett meg Lévára és a mostani tanév végéig marad majd. „Azt tudtuk, hogy komoly a túljelentkezés, végül a személyes interjúk után, áprilisban derült ki, hogy kiválasztottak, aztán Budapesten volt egy egyhetes felkészítő alkalom. Így visszagondolva ez kicsit kevés, de mindenképp hasznos – az igazi felkészülés úgyis az érkezéssel kezdődik, amikor megkeressük helyünket a fogadószervezetnél” – meséli. Ösztöndíjaként olyan programokat szervez a gimnáziumban és a városban is, amelyeken több generáció találkozhatott, emellett az iskola adminisztratív feladatai közül is sokat átvállal.

Filmklub, karaoke, palacsintasütés, közös karácsonyvárás – olyan alkalmak, ahol Martin Viviennek köszönhetően valóban jobban megismerhették egymást a lévai magyarok. A lány számára nincsenek leküzdhetetlen akadályok, karácsony előtt például megtanult egy helyi, hagyományos ostyasütési technikát, hogy aztán közösen is elkészíthessék a süteményt. „Mindig azt mondom, hogy nincs olyan, amihez az ösztöndíjas nem ért, csak olyan, amit még nem tanult meg” – nevet.

Ilyen vidáman szervezi a gimnáziumi programokat is, melyek népszerűek a fiatalok körében. „Az a célom, hogy ne csak az intézmény falai között tanuló diákok legyenek, hanem barátok is” – hangsúlyozza a lány. Emiatt arra kérte őket, hogy ne magázzák, legyen a kapcsolatuk személyesebb. „Szerintem nem itt kezdődik a tisztelet és én nem is tanítom őket. Az a feladatom, hogy segítsek, ahol tudok – ehhez pedig fontos a közvetlenség és az, hogy merjenek hozzám fordulni” – magyarázza. Jó lehetőség számára az is, hogy a gimnáziumhoz tartozó kollégiumban lakhat, ahol még inkább megismerheti a fiatalokat. „Itt nincsenek kötelezettségeim, de személyiségemből fakadóan szervezek különböző közösségi programokat. Szeretem az ott lakó, színes társaságot, jó látni, mennyire hálásak ezért a kollégiumért, emlékeznek még, mennyire nehéz volt minden nap órákat utazni.”

„Örülök, ha segítség lehetek”

Ennyi élmény után Vivien számára nem volt kérdés, hogy maradna még egy évet, ami a megváltozott pályázati feltételeknek köszönhetően könnyen ment: a Petőfi-programban jelenleg ötévente kétszer lehet pályázni, de az ösz-

töndíjasok választhatják ugyanazt a helyet másodszorra is. „Bár újra be kellett nyújtani a pályázatot és részt kellett venni a kiválasztáson is, mégis így van lehetőségünk igazán jó munkát végezni és hasznossá válni a fogadószervezetnél” – mondja. És ugyan már javában tart a második félév, a lánynak még sok a terve, reméli, hogy pozitívan bírálják el az egyik, év végi pályázatát és így még szervezhet egy táncbátát a fiataloknak.

„Nagyon hálás vagyok, hogy itt lehetek! Azt látom, hogy az elmúlt évszázadot a felvidéki magyarság szenvedte meg a legjobban, a kitelepítés miatt nagyon megcsappant a számuk, ezért örülök, ha segítség lehetek közösségük építésében” – fogalmaz. Mint mondja, az első év a bizalom kiépítéséről szólt, mostanra érzi magát eredményesnek, de ebben az is segíti, hogy reformátusok között lehet: „A hit komolyan megjelenik az itteni nevelésben, a tanárok példát mutatnak és nap mint nap foglalkoznak a lelkeséggel. Megerősít, amikor látom, hogy azt szeretnék, ha a fiatalok minél jobban megismernék önmagukat.”

Remény és kitartás

„Szerintem minden anyaországi magyarnak érdemes kipróbálni ezt a lehetőséget, hogy megismerjék a határok túloldalán élő testvéreiket és azt, ahogy nehéz körülmények között is megtartják nemzetiségüket” – vallja Martin Vivien. Ennek szellemében úgy érzi, szívesen jelentkezne egyszer a diaszpórák közösségeket segítő Körösi Csoma Sándor-programra is – de ha hazamegy, akkor szeretne dolgozni és aztán családot alapítani.

A lány azoknak ajánlja a Petőfi-programot, akik már foglalkoztak közösség-építéssel és emberekkel, illetve keresik a kihívásokat és nyitottak az új lehetőségekre. „Ez az ösztöndíj azoknak való, akik kíváncsiak rá, milyen kihívásokkal küzdenek a külhoni magyarok. A fogadószervezetnél töltött idő megmutatja, hogy a magyarok képesek megmaradni ott, ahol minden ellenük szól, de azt is, mennyi remény és kitartás van bennük – foglalja össze tapasztalatait. – Aki úgy gondolja, tudna nekik ebben segíteni és fontosnak tartja az identitást, a kultúrát, valamint a nyelv ápolását, mindenképp jelentkezzen!”

Farkas Zsuzsanna, fotó: Szarvas László
www.reformatus.hu

Temetett szerbet, magyart, válogatás nélkül – Horvátországi magyarok a honvédő háborúban

A 74 esztendőes Andel Károly református lelkész Vajdaságból került Horvátországba, Ókéren született, Verbászon nevelkedett. A lelkészi hivatás gyakorlását Pacséron kezdte 1972-ben, de alig telt el egy esztendő, és a horvátországi Szentlászlóra került. Megszerette a falut, 600-nál is népesebb református gyülekezetet mondhatott a magáénak. Gyakran járt át kerékpárral az ismerőseihez a szomszédos Kórógyra, később pedig, amikor már egy Fityót is tudott vásárolni, heti egy-két alkalommal az iskolánál levő kúthoz ivóvízért. Szívesen maradt volna Szentlászlón, akár a halála napjáig is, de amikor megbetegedett, Eszékre kellett költöznie a családnak. Amputált lába miatt már hat éve kerekesszékhöz kötött éli az életét, de a derülátása és a kitűnő humorérzéke mindmáig megmaradt.

A felesége, **Andel Ilona Hedvig** magyarországi születésű, korábban a férje mellett hitoktatást végzett és kántorkodott, jelenleg pedig az Eszékel egybenőtt Rétfalu református gyülekezetének a lelkésznoje.

Hogy emlékszik arra az időszakra, amikor Szentlászló ostroma zajlott?

Ha most visszatekintek az életemre, azt mondhatom, hogy a lelkészi szolgálatok közül leggyakrabban a temetést „gyakoroltam”. Azokban a háborús időkben nagyon sok ilyen szertartást végeztem, mennem kellett mindenhová, ahová csak hívtak. Palačai szerbet ugyanúgy temettem, mint lászlói vagy kórógyi magyart. Néha nehezemre esett, de nem lehetett kibújni a kötelesség alól. Olyankor azt mondtam magamnak: „Papocskám, a Bibliát a zsebbe, és be a kocsiba, ha temetni hívnak, ne gondolkozz!” Ilyenkor nincs idő tételődni: az élet magával hozta a halált, aki pedig elhunyt, annak meg kell adni a vég-tisztességet. A gyászszertartás akkoriban úgy zajlott, hogy a temetőben csak a szigorúan kijelölt útvonalon szállíhatták a holttestet, csak ott haladhattak a gyászolók, nem lehetett letérni, a sírok között jár-kálni. Én még akkor is átjártam Szentlászlóra temetni, amikor már nem lehetett bemenni a faluba. Néha vasárnap délután is jöttek értem, és menni kellett.

A falvak között is körülményes volt a közlekedés, sokszor csak kerülő úton lehetett eljutni egyikből a másikba. Szentlászló megszállt területnek számított, onnan nem volt egyszerű átmenni Kórógyra, pedig csak 5 kilométerre van, hanem kerülni kellett Vinkovce felé, Nuštar irányába, ahonnan viszont csak a szántóföldeken át lehetett megközelíteni. Mielőtt kivonultak a szerb csapatok, én még akkor is temettem Kórógyon. Az idősebb Hájek János lelkész-társam temetésére az UNPROFOR kocsijával mentem, ők vittek át. A feleségem is szeretett volna jönni, de nem kapott rá engedélyt. Persze, abban az időben a nemzetközi megfigyelők autója sem volt garancia az életben maradásra, a velük való utazás

is ugyanolyan kockázatos volt. Erről jutott eszembe: egyszer megállították az autóm az UNPROFOR katonái Grubišno Polje határában, és megkérdezték, hogy viszek-e puskát, van-e pisztolyom. Mondtam, hogy nincs. Hát tank? – kérdezték. Mondtam, hogy az sincs. Tenk može! – mondták mosolyogva.

Nemegyszer megtörtént, hogy javában állt a temetés, a gránátok meg csak úgy hullottak körülöttünk. Abban az időben úgy mondtuk, hogy minden fa dupla törzsűvé vált, mert mindegyik mögött meghúzódhatott, rejtőzködhetett valaki. A falu fájdalmasan szomorú képet mutatott a sok ágyúzás, gránátzás után, úgy nézett ki, mint egy holdbéli táj. Kiegett, lerombolt házakkal, csak a kémények álltak, meredeztek az ég felé, azok makacsul tartották magukat. Elszorult az ember szíve annyi szörnyűség láttán.

Amikor néhány falu lakosságát Magyarországra menekítették, jártam a kaszárnyából kialakított nagyatádi menekülttáborban is, ott is szolgáltam. Az 5-ös számú épületben azok laktak, akiket Tordincéről vittek át, a 6-osban pedig a kórógyiak voltak elszállásolva. Tartani kellett bennük a lelket, hiszen nem térhettek vissza a házaikba, és senki sem tudta megmondani, meddig kell maradniuk, hónapig vagy talán évekig is.

Emlékszik-e a kórógyi, a szentlászlói áldozatok közül valakire?

Hogyne. Kántor Janika fiatalon halt meg, épp a két falu határában találták a meg a holttestét. Kelemen Árpádot én konfirmáltam, ő felrobbantotta magát. Ugyanis azt beszélték meg a társaival, hogy semmiképp sem kerülhetnek a szerbek kezére, inkább a biztos halált választják. Kuzman Évike fia is meghalt, Egyed Júlia eltűnt, még a holttestét sem találták meg.

Nekem is volt már néhány közeli találkozásom az Úrral. 2013-ban érszűkület miatt amputálták az egyik lábamat, egy évvel később a másikat is, de volt balesetem is, és

közvetlen háborús veszély Eszék bombázáskor, amikor már a városhoz tartozó Rétfaluban éltünk.

Ilonától kérdezem: mekkora magyar közösség él még Eszéken? Tettem egy sétát ezen a Petőfi Sándor utcán – a parókia szomszédságában van a magyar kultúrkör, kissé távolabb az ötven éve működő Magyar Rétfalui Kocsma az ellenszemes, mogorva horvát pincérel... Ezek a gyönyörű házak nem szegénységről árulkodnak.

Körülbelül ezren lehetnek. Amikor idekerültünk, ezen a környéken még negyven magyar család lakott, most viszont már erősen kell gondolkodnom, ha valaki megkérdezi, hogy melyik házban maradtak magyarok.

Az ostrom idején nem féltették ezt a szép rétfalui templomot meg a parókiát?

Dehogynem, mindig attól rettegtünk, hogy egyszer majd ezt is célba veszik a szerb hadsereg katonái, mint a kórógyi templomot. Potyogtak az udvarban, a kertben a gránátok, de szerencsére a templom nem sérült meg. Az udvar végén volt egy nagy akácfa, ami fölfogta a gránátokat, az mentett meg minket. A fiatalabbik fiunkat, Tamást is féltettük, aki futárszolgálatot teljesített. Légi támadás idején mi siettünk le a pincébe, ő meg rendszerint akkor ült biciklire, akkor indult útnak.

Ha már szóba került a család, végig itt voltak a háború idején?

Amikor már kezdett veszélyessé válni a helyzet, Magyarországon találtunk menedéket. Az iskola diákjait szervezetteren utaztatták, a két fiunk így jutott át a határon, én meg a két lánnyal vágtam neki az útnak 1991 decemberében. A férjem nem jöhetett velünk, mert hadköteles volt.

A családtagok most merre vannak?

Az a fiunk, akit futárként használtak a horvátok, itt lakik a szomszédos utcában, az idősebbik pedig bent a városban, a lányok közül az egyik itt él velünk, mert a férje meghalt, a másik pedig, akit egy szentlászlói fiatalember vett feleségül, ki-ment Svédországba.

A parókiájuk több mint kétszáz éves, szépen felújították, most meg a templom tatarozása zajlik.

Elegem van már az építkezésből, belefáradtam. Mindent csak szakaszosan, apró részletekben lehet felújítani, attól függően, hogy mennyi támogatást kapunk. Régen ez egy gazdag parókia volt. Most már ebben a kis imateremben is bőven elférnek a hívek. Rajtunk kívül leginkább csak a presbiter meg a gondnok van jelen az istentiszteleten. Szomorú sors vár a templomunkra is. Építgetjük, de kinek? Talán még pár év, és valóban csak műemlék lesz, egy szép, de elnéptelenedett, kiüresedett templom.

Szabó Angéla/delhir.info

Nyilatkozat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa, mint az egyház kormányzó szerve az alábbi nyilatkozatot hozza a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által 2019. március 27-én megszavazott, a 63/1993-as számú törvény módosítása kapcsán, a nemzeti himnuszok korlátozására vonatkozólag:

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház tagjainak, gyülekezeteinek és testületeinek többsége magyar. Egyházunknak a lelkiismereti és vallásszabadságból adódóan elidegeníthetetlen joga, hogy a magyar himnuszt, mint nemzeti imádságunkat és liturgiánk egy elemét, hittel énekelhesse.

Amennyiben az állam az egyház számára biztosított szabadságnak eme lelkiismereti tartalmát akadályozza, az az

Nyilatkozat

Egyház hitelveibe, nyilvános vallásgyakorlásába való súlyos beavatkozásnak minősül, amely a demokratikus jogállamiság egyik alapszabadságát súlyosan és aggályosan korlátozza.

Lelkiismereti és vallásszabadságunknak ezen durva megsértése Egyházunk számára elfogadhatatlan.

Biztatjuk gyülekezeteinket, egyházi szerveinket és intézményeinket, hogy nemzeti imádságunkat az eddig megszokott módon továbbra is énekeljék.

Fekete Vince s. k.
főgondnok

Fazekas László s. k.
püspök

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Menjetek és azokhoz az istenekhez, akiket választottatok, szabadítsanak meg azok benneteket a ti idején.” (Bírák 10:..)
2. „Azért oda hozzánk, hol a trombita szavát , a mi Istenünk hadakozik érettünk!” (Nehémiás 4:..)
3. „Ő azonban egy mellett. Kicsoda téríthetné el őt? És amit lelke, azt meg is teszi.” (Jób 23:..)
4. „És Ő néktek léssen; de megütközés köve és sziklája Izráel két házának, s tőr és háló Jeruzsálem lakosainak.” (Ézsaiás 8:..)
5. „Meddig a föld, és meddig száradjon el minden fű a mezőn? A benne lakók gonoszsága miatt pusztul el és madár; mert azt mondják: Nem látja meg a mi végünket!” (Jeremiás 12:..)
6. „Mert ha a te vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a , megtartatol.” (Rómabeliekhez 10:..)
7. „A ti beszédetek kellemetes legyen, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.” (Kolossé 4:..)
8. „Amely akarattal meg egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének által.” (Zsidókhöz 10:..)
9. „Holott az , akik erőre és hatalomra nézve nagyobbak, nem azok ellen az Úr előtt káromló ítéletet.” (2Péter 2:..)
10. „És ha valaki nem beírva az élet könyvében, a tűznek vetteték.” (János Jelenések 20:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsómihályi.

Megfejtéseiket **2019. május 20-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége**, Hlavná 216., 076 74 Drahňov, vagy e-mail-ben a refujsg.csoma@gmail.com címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

MEGFEJTŐK: Pozsonyi e.m.: Mackó Zsuzsanna - **Dolná Streda;** Halgas Ildikó - **Kulcsod;** Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyér;** özv. Demény Lajosné, Szalay Ferencné - **Fél;** özv. Sándor Józsefné , Szloboda Anna - **Réte;** **Komáromi e.m.:** özv. Varga Béláné, Slobodníková Alexandra - **Bátorkeszi;** Császár Vilma - **Deáki;** Farkas Irma, Izsák Gyula - **Negyed;** Baranyai Margit, Pinke Júlia, Kacz Mária - **Marcelháza;** Németh Irén, Tóth Irma - **Kamocsa;** Jakab Erzsébet - **Csúz;** **Barsi e.m.:** Szénászi Sarolta, Tildi Rozália - **Újlót;** Kakas Sádor - **Nagysalló;** özv. Földi Jenőné - **Érsekkéty;** Palásti Aranka - **Léva;** Klincsek Ferencné - **Kőhídgyarmat;** Baka Andrásné - **Farnad;** özv. Bertók Istvánné - **Barsvárad;** Pásztor Zsófia - **Zselíz;** **Gömöri e.m.:** Tóth Katalin, Csank Irénke - **Nagybalog;** Ing. Kolozi Alica - **Rimaszécs;** Faragó Irén - **Harmac;** Schiller Mária - **Tornalja;** **Abaúj-Tornai e.m.:** özv. Gálffy Gusztávné, özv. Pataky Bertalanné - **Migléc;** Szabó Gyuláné - **Lucska;** özv. Végváry Zoltánné - **Perény;** Ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné - **Reste;** Csáji István - **Nagyida;** Komjáty Istvánné, Nagy Sándor - **Felsőlánc;** Majláth Istvánné - **Kassa;** Dringus Júlia, Juhász András - **Csécs;** özv. Kardos Béláné - **Szádalmás;** Szanko Mónika - **Berzété;** özv. Sikur Beniné - **Körös;** **Zempléni e.m.:** Árvay János - **Zemplén;** özv. Szabó Ferencné - **Pólyán;** Csernyánszky Erzsébet - **Imreg;** Czető Pál - **Bély;** Rigó Katalin, özv. Gerenyi Lászlóné - **Örös;** Kiss Magdaléna - **Bodrogszerdahely;** Máté Etela - **Kiskövesd;** Bók Zoltánné - **Királyhelme;** Parajos Veronika - **Zemplén;** Rác Júlia - **Kisgéres;** Pál Éva - **Nagyvárkony;** Kiss Erzsébet - **Nagykövesd;** özv. Oláh Istvánné - **Hardicsa;** Kasko János - **Újhely;** Kendi Zsuzsanna - **Zétény;** **Ungi e.m.:** özv. Csicséri Józsefné, özv. Molnár Sándorné - **Kisráska;** Stépán Jánosné, Dupály Csilla - **Abara;** özv. Ladányi Lászlóné - **Deregyő;** Gécz Csabáné - **Nagykapos;**

JUTALMAZOTTAK: Pásztor Zsófia - Zselíz; **Jakab Erzsébet** - Csúz;
Dringus Júlia - Csécs; **Árvay János** - Zemplén;

„... én veletek
vagyok minden
napon a világ
végezetéig.”
(Mt 28:20)

Kedves Olvasóink,
Nem árulok el azzal semmi titkot, ha azt mondom, hogy minél előrébb lépünk a korban, és egyre több időt töltünk a média és internet világában, annál több információ áraszt el minket. Azt pedig már elég hamar felismerjük, mennyi felesleges információ, hír és figyelemfelkeltő poszt és cikk kerül elénk naponta, s amit egyik napon megcáfolhatatlan valóságként állítanak be, néhány napon belül kiderül, hogy hamis, álhír.

Joggal idézhetjük Szókratész kedvelt mondását: „Tudom, hogy semmit sem tudok.”

Szerintem, valahogy így érezhették magukat a tanítványok is, Jézus feltámadását követően. Eddig azt hitték, mindent láttak és tudnak Mesterükről. Hittek benne, követték őt... de mint kiderült, ők evilági terveik megvalósulását keresték Jézusban. Odafigyeltek Jézusra, azzal nem is volt gond, viszont nem értették, mit miért és hogyan csinál. Miért mondja, hogy még nem jött el az Ő órája, hogy értette azt, hogy az Ő királysága nem e világból való volt?

Az utolsó vacsora során Jézus egyértel-

műen elmondta nekik, hogy mi vár rájuk, és Péter fogadkozott, hogy vele, Jézussal tart, bárhová is menjen. Azt hitték mindent tudnak, talán túl sokat is láttak abból, kicsoda Jézus. Aztán egyszer csak elfogták, megalázták, és kivégezték Őt. Érthetetlenül, értelmetlenül. És a tanítványok szinte megsemmisülten, rejtékhelyeikről figyelték az események tragikus fordulását. Feltették maguknak a kérdést: akkor most... mi van? Három évig követtük Jézust, igyekeztünk tanulni tőle, reménykedtünk, hogy visszahozza Isten népe számára a régmúlt dicsőségét... Igyekeztünk helyeket biztosítani magunknak, a trónjához mind közelebb, ha majd eljön a dicsőség korszaka. Bevonultunk Vele Jeruzsálembe, az emberek ünnepeltek, ott álltunk Vele a dicsőség kapujában... Most pedig, semmit sem tudunk. Az, aki ennyi jót tett, akire más nem is várhatott volna, mint a jeruzsálemi trón, és Isten népének újabb virágkora, meghalt.

Jézus kereszthalála után hirtelen elcsendesül minden, és az értetlen, elárvult és szegyenkező tanítványok lassan összegyűlnek, és magukba roskadva, tanácstalanul néznek a holnap elé. Így találja őket a Krisztus feltámadásának reggele, az örömhír, amelyet először képtelenek elfogadni. Így értik meg, amikor maga a Feltámadott lép be hozzájuk, hogy nem volt hiábavaló a hitük. Megértik, hogy Jézus nem a levegőbe beszélt, amikor azt mondta, hogy rombolják le a templomot, és Ő három nap alatt újjáépíti, hiszen Ő maga az a templom, Aki feltámadt, és legyőzte az ember legnagyobb félelmét, a halált.

A feltámadott Jézus jelenlétében mindent megértettek. Hát persze, ezért mondta, ezért várt, és intette tanítványait is a türelemre, kitartásra. Kereszthalála is, többek között, ezt jelképezi, a megcáfolhatatlan valóságát annak, hogy ami e világi, az mulandó, és bármennyire is kapaszkodunk ebbe az életbe és annak dicsőségébe, az mind elmúlik egyszer. Krisztus Urunk azért is tette meg ezt a hihetetlen utat értünk, hogy megmutassa, van, ami nem múlik el, ez pedig az örök élet. Az igaz ember nem ebben a világban reménykedik, hanem abban az Istenben, aki örökkévaló, és úgy szerette ezt a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte.

A tanítványok tanácstalanok, mi lesz ezután. Jézus Krisztus pedig azt válaszolja: „én veletek vagyok minden napon, a

világ végezetéig.” Ez az igazság nem változik meg. Nem kapjuk holnap azt a hírt, hogy Jézus nem ezt mondta.

Egyébként, miért is jó ez nekünk, hogy Jézus velünk van minden napon? Hány olyan nap van, hogy a saját szüleinket nem kívánjuk oda, nemhogy Jézust. Látjátok, ezzel a hozzáállással az a baj, hogy azt képzelik sokan, hogy Isten valamiféle felügyelő, Aki felettünk van, és mindig megállít a legjobbkor. Vagy – úgy tűnik, legalábbis – igazából nem része a mai világ történéseinek. Úgy tűnik, nem fordulnak jobbra a dolgok, és sokan választják a lemondó közöny útját, mert nem akarnak csalódnni.

Éppen ezért van Ő velünk, és velünk van minden napon. Akkor is, amikor áldott az a nap, és minden sikerül, Jézus együtt örvendezik velünk. Olyankor könnyű elhinni, hogy van Isten. Velünk van akkor is, amikor nehézségekbe ütközünk, úgy érezzük, kiközösítenek, nem értenek meg, a világ is mintha összeesküdött volna ellenünk. Jézus akkor még erősebben van velünk, és bár úgy tűnik, hallgat, vagy alszik, mint amikor tanítványai a hajón viharba keveredtek, Jézus pedig aludt a hajó végében. Pedig azért „alszik” vagy hallgat, mert olyankor csendben mindent megtesz azért, hogy a következő napunk jobban sikerüljön. Hogy saját vagy emberi hibák miatt ne legyünk boldogtalanok, hanem a boldogságunk belülről világítson. Ezt akkor értettem meg igazán, amikor egy külföldi gyermekotthonban egy olyan kislány énekelt, hogy őt Jézus szereti, akit a különböző függőségekkel élő édesanyja már három éve nem látogatott meg. A gyermek, aki a saját szüleinek nem kellett, akinek viszont az élete egészen más irányt vett volna, ha ottmarad a tönkrement családi fészekben, ahol még élelemre sem jutott gyakran. S ez a kislány most tisztaságban, szeretetben él, református hitben nevelik, és teljes hittel tudja énekelni, hogy Jézus valóban szereti őt, mert kimentette őt a legrosszabb helyzetből. Amit az ember elrontott, azt Isten helyrehozza, csak hinni kell Benne, és bízni abban, hogy Ő mindent megtesz értünk, kinyújtja segítő kezét felénk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha Ő velünk van. Minden napon. A világ végezetéig minden tanítványával, velünk is, Veled is.

Szeretettel,

Györky Szilvia

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő

IČO/reg.szám: 31256732

Nyilvántartási szám: EV 5612/18

ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta.

Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Terjeszti a Deregnő-i Református

Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,

szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,

Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahnov-Deregnő 216,

Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,

E-mail: ladislavcsoma@gmail.com

vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT